

Η ανάγκη χρηματοδότησης και η έλλειψη προσωπικού αποτελούν δύο από τα σημαντικότερα «κινεμάτα» στην περαιτέρω ανάπτυξη του κατασκευαστικού κλάδου, ενώ ταυτόχρονα απειλούν να θέσουν σε κίνδυνο και την εκτέλεση του πολύ μεγάλου κατασκευαστικού αντικειμένου, που έχει συσσωρευτεί τα τελευταία χρόνια, χωρίς μάλιστα να έχει ολοκληρωθεί ο κύκλος των αναθέσεων νέων έργων. Όπως αναφέρει το IOBE στην τελευταία έκθεσή του για τις προοπτικές του κλάδου, «η ανάπτυξη των δημόσιων και ιδιωτικών κατασκευαστικών έργων, η συμμετοχή σε δημόσια έργα και ο εκσυγχρονισμός του παραγωγικού δυναμικού του κλάδου θα απαιτήσουν σημαντικό αυξημένους πόρους χρηματοδότησης από το χρηματοοικονομικό σύστημα, τόσο σε κεφάλαια κίνησης όσο και σε μεσοπρόθεσμα δανειακά κεφάλαια». Υπολογίζεται ότι την περίοδο 2024-2026 ο κύκλος εργασιών των εταιρειών θα αγγίξει τα 21,4 δισ. ευρώ το 2026, εφόσον απερροφηθεί το σύνολο των πόρων του Τομέου Ανάκαμψης (επισκοπήσεις και δάνεια), που αναμένεται να κατευθυνθούν σε κατασκευαστικά έργα. Ενδεικτικά, αναφέρεται ότι το 2021 ο κύκλος εργασιών δεν είχε ξεπεράσει τα 7,21 δισ. ευρώ. Για τον σκοπό αυτό, εκτιμάται ότι το διάστημα 2023-2026 ο τραπεζικός δανεισμός θα μπορούσε να αυξηθεί από 972 έως και 1,77 δισ. ευρώ. Σημειώνεται, βέβαια, ότι ένας πιθανός λόγος για τον οποίο παρατηρείται αυτό το χρηματοδοτικό κενό είναι το ότι το κράτος δανεισμού υπερηδύλασθησε σε διάστημα ενός έτους. Συγκεκριμένα, από το 2,72%, που ήταν το μέσο επίπεδο στην Ελλάδα τον Οκτώβριο του 2022, εκτινάχθηκε σε 6,16% τον Νοέμβριο του 2023. Σύμφωνα με το IOBE, «η χρηματοδότηση των επιχειρήσεων του κατασκευαστικού και μελετητικού κλάδου εκτιμάται ότι θα πρέπει να ενισχυθεί σημαντικά τα επόμενα χρόνια, ώστε να καλυφθούν οι αυξημένες ανάγκες κεφαλαίων κίνησης, επενδύσεων, ανάπτυξης έργων, έκδοσης εγγυητικών επιστολών συμμετοχής σε διαγωνισμούς, καλής εκτέλεσης έργων κλπ. Αυτό θα

πρέπει να συμβεί σε ένα περιβάλλον υψηλού κόστους δανεισμού και περιορισμένης πρόσβασης σε δανειακά κεφάλαια, ιδίως για τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις».

ΕΓΓΥΗΤΙΚΕΣ ΕΠΙΣΤΟΛΕΣ
Ενα ζήτημα είναι, ασφαλώς και οι εκδόσεις εγγυητικών επιστολών, που συγκεντρώνονται στον συνολικό δανεισμό των κατασκευαστικών επιχειρήσεων από το χρηματοοικονομικό σύστημα, τα οποία επιβάλλουν και όρια χρηματοδότησης ανά κλάδο και επικέντρωση, στο πλαίσιο της διαχείρισης των κινδύνων τους και των προβλέψεων του κανονιστικού πλαισίου. Υπολογίζοντας

21,4

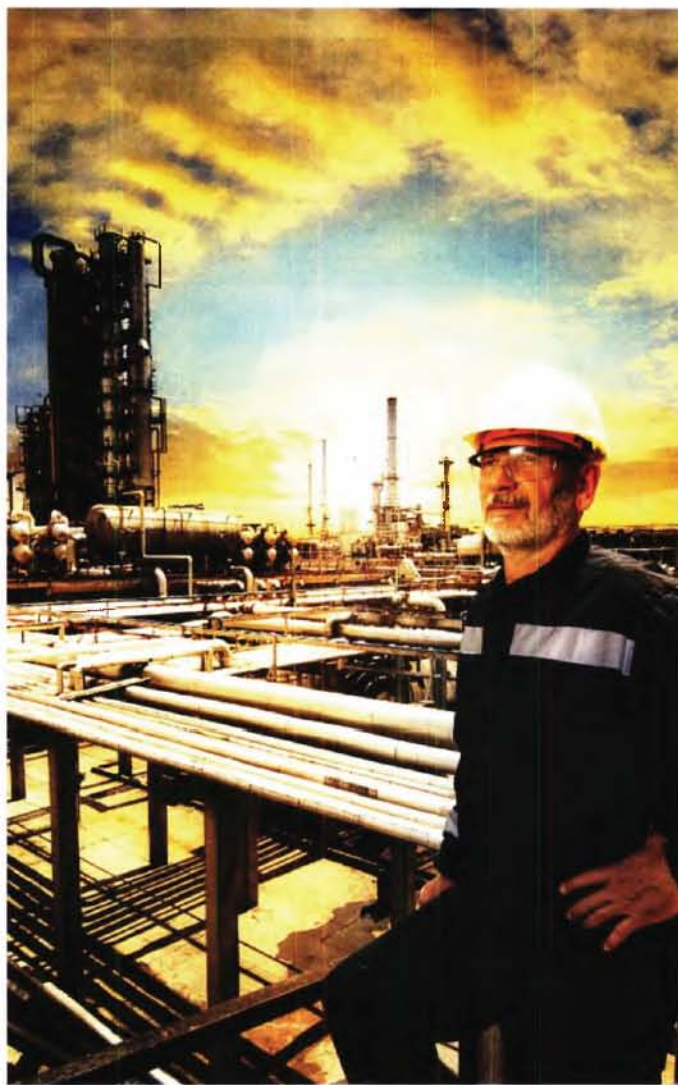
ΔΙΣ. ΕΥΡΩ ΘΑ ΑΓΓΙΞΕΙ Ο ΚΥΚΛΟΣ ΕΡΓΑΣΙΩΝ ΤΩΝ ΕΤΑΙΡΕΙΩΝ ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ 2024-2026

972

ΕΥΡΩ ΚΑΙ 1,77 ΔΙΣ. ΕΥΡΩ ΘΑ ΜΠΟΡΟΥΝ ΝΑ ΑΥΞΗΘΕΙ Ο ΤΡΑΠΕΖΙΚΟΣ ΔΑΝΕΙΣΜΟΣ ΤΟ ΔΙΑΣΤΗΜΑ 2023-2026

τις υφ'ατάμενες εγγυητικές για έργα που ήδη εκτελούνται και δεν έχουν ολοκληρωθεί, όσο και εκείνες που θα πρέπει να εκδοθούν για τα νέα έργα που έχουν ανατεθεί, μόνο για τις εγγυητικές προκύπτει ένα συνολικό ποσό ύψους 805 εκατ. ευρώ. Ηδη, με δεδομένη τη δυσκολία των εταιρειών να εξασφαλίσουν εγγυητικές επιστολές για νέα έργα, έχουν αυξηθεί οι «φωμένες» για νομθετική επίλυση του ζητήματος. Για παράδειγμα, πρόσφατα, ο αντιπρόεδρος και διευθύνων σύμβουλος της Infrakat, Αλ. Εξάρχου, υποστήριξε ότι πρέπει να καταργηθεί η επίσημη προκαταβολή στα δημόσια έργα, ώστε να μην σπαστεί και

η έκδοση εγγυητικών επικαλών από τους αναδόχους. Σύμφωνα με τον κ. Εξάρχου, αυτή την περίοδο οι τράπεζες αδυνατούν να εκδώσουν εγγυητικές επιστολές, ανεξάρτητα από τη χρηματοοικονομική κατάσταση του εκάστοτε κατασκευαστή, διότι ο νόμος ταυτίζει την εγγυητική επιστολή με δανεισμό. Κατόν κ. Εξάρχου, το ζήτημα αυτό χρίζεται νομθετική ρύθμιση. Όταν αφορά το εργατικό δυναμικό, το IOBE αναφέρει ότι για την επόμενη τριετία θα απαιτηθούν από 51.000 έως 55.000 περισσότεροι εργαζόμενοι στον ευρύτερο κατασκευαστικό τομέα, από μηχανικούς και τεχνίτες μέχρι μελετητές, χειριστές μηχανημάτων, αλλά και ανεξιδίκευτοι εργάτες. Σήμερα, οι απασχολούμενοι στον κλάδο αγγίζουν τους 197.000, αριθμός που δεν έχει αλλάξει τα τελευταία χρόνια. Η ουσία είναι, βέβαια, πως ο όγκος των έργων και των κεφαλαίων που απαιτούνται για να υλοποιηθούν είναι τέτοιοι, που θα απαιτηθεί πρόσθετη χρηματοδότηση, με τον έναν ή τον άλλον τρόπο. Με τα πέρας του γυνεσμίου του 2023, το ανεκτέλεστο υπόλοιπο των μεγάλων κατασκευαστικών εταιρειών ανέρχεται σε 13,35 δισ. ευρώ, σημειώνοντας επίσημο αύξηση κατά 63% και όπως τριπλάσιο έναντι του μέσου όρου της περιόδου 2018-2020, που δεν ξεπερνούσε συνολικά τα 5-5,5 δισ. ευρώ. Παράλληλα, εντός του 2023 δημοπρατήθηκαν επιπλέον 1.218 δημόσια έργα, συνολικού προϋπολογισμού 6,91 δισ. ευρώ, το οποίο πρόκειται να προστεθούν στο διάστημα στο υφιστάμενο ανεκτέλεστο των μεγάλων κατασκευαστικών αμύλων. Υπολογίζοντας και τον οικοδομικό κλάδο και ιδίως τις επενδύσεις σε κατοικίες, που, σύμφωνα με το IOBE, προβλέπεται να αυξηθούν κατά 56% σε σχέση με το 2022, αγγίζοντας το 3% του ΑΕΠ σε ετήσια βάση, αλλά και τα κεφάλαια που θα μοιλευθούν, ο ευρύτερος κατασκευαστικός τομέας αναμένεται να κινητοποιήσει συνολικούς πόρους 52 δισ. ευρώ μόνο την περίοδο 2024-2026. Σύμφωνα με το IOBE, η ανάκαμψη του κλάδου θα έχει ως αποτέλεσμα οι επενδύσεις ως ποσοστό του ΑΕΠ να αυξηθούν σε 6,3% το 2023, αλλά και 8,3% το 2024 και 8,6% το 2025.

Οι δύο μεγάλες προκλήσεις

Η ΕΛΛΕΙΨΗ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ ΚΑΙ Η ΑΝΑΓΚΗ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ ΤΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΑΠΟΤΕΛΟΥΝ «ΑΝΑΧΩΜΑΤΑ» ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΟΥ ΚΑΤΑΣΚΕΥΑΣΤΙΚΟΥ ΚΛΑΔΟΥ